

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยเรื่อง การศึกษาความคาดหวังของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงดิน อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร ต่อการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชรา ภายใต้การกำกับดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้สูงอายุทั้งชายและหญิงที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงดิน อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร จำนวน 503 คน (ข้อมูลประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ณ เดือนตุลาคม 2556, อบต.กำแพงดิน)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้สูงอายุทั้งชายและหญิงที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงดิน ที่ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ที่ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางสำเร็จรูปของ "Taro Yamane" ระดับความเชื่อมั่น 95% และที่ระดับความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ โดยขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม คือ 223 คน

ตารางแสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตำบลกำแพงดิน อำเภอสามง่าม
จังหวัดพิจิตร

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	บ้านกำแพงดิน	47	21
2	บ้านกำแพงดิน	7	3
3	บ้านกำแพงดิน	2	2
4	บ้านกำแพงดิน	4	2
5	บ้านกำแพงดิน	11	5
6	บ้านคลองพันจอ	81	36
7	บ้านท่าแห	70	31
8	บ้านวังโป่ง	47	21
9	บ้านหนองบัว	55	24
10	บ้านวังปลาทุ	60	26
11	บ้านวังปลาทุ	62	27
12	บ้านท่าทอง	57	25
รวม 12 หมู่บ้าน		503	223

ที่มา ประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงดิน เรื่องผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557

ขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เพื่อให้ครอบคลุมพื้นที่ ที่จะศึกษาทั้งหมด 12 หมู่บ้าน และการกำหนดจำนวนตัวอย่างด้วยสูตรคำนวณของ Taro Yamane (ปกรณั ประจัญบาน, 2522:119)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ควรสุ่ม

e² = ระดับความคลาดเคลื่อนจากการสุ่ม ร้อยละ 5

N = ขนาดจำนวนประชากร

$$n = \frac{503}{1 + 503 (0.05)^2}$$

= 223

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่แบบสอบถาม(Questionnaire)ที่สร้างขึ้นจากการศึกษาหลักการแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงในวัยผู้สูงอายุ ปัญหาที่เกิดขึ้นในวัยผู้สูงอายุ และความคาดหวังของผู้สูงอายุ ต่อการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชรา ภายใต้การกำกับดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยผู้วิจัยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ลักษณะการอยู่อาศัย อาชีพ และรายได้ เป็นแบบสอบถามลักษณะให้เลือกตอบ (Checklists)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้สูงอายุในเขตองค์กรบริหารส่วนตำบลกำแพงดิน ต่อการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชรา ภายใต้การกำกับดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งหมด 7 ด้าน ดังนี้

- 1.ด้านการแพทย์และอนามัย
- 2.ด้านกายภาพบำบัด
- 3.ด้านสังคมสงเคราะห์
- 4.ด้านนันทนาการ
- 5.ด้านศาสนา
- 6.ด้านอาชีพะบำบัด
- 7.ด้านฌาปนกิจ

โดยจำแนกตามความคาดหวังทั้งหมด 7 ด้าน ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึง ระดับความต้องการมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความต้องการมาก
- 3 หมายถึง ระดับความต้องการปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความต้องการน้อย
- 1 หมายถึง ระดับความต้องการน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดแสดงความคิดเห็นเพื่อถามข้อเสนอแนะของผู้สูงอายุในเขตองค์กรบริหารส่วนตำบลกำแพงดินต่อการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชรา ภายใต้การกำกับดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเกณฑ์การให้คะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายตามแนวทางของเบสท์(Best:1970)ซึ่งมีเกณฑ์การวัดระดับความคาดหวังของผู้สูงอายุในเขตองค์กรบริหารส่วนตำบลกำแพงดินต่อการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชรา ภายใต้การกำกับดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.50 – 5.00	ความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.50 – 4.49	ความคาดหวังอยู่ในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.50 – 3.49	ความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.50 – 2.49	ความคาดหวังอยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.49	ความคาดหวังอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยดังนี้คือ

3.1 ศึกษาหลักการแนวคิด ทฤษฎี และศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงดินต่อการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชรา ภายใต้การกำกับดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามและกำหนดขอบเขตในการสร้างเครื่องมือ

3.2 วิเคราะห์เนื้อหาและกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมความคาดหวังของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงดินต่อการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชรา ภายใต้การกำกับดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้ง 7 ด้าน คือ

- 1.ด้านการแพทย์และอนามัย
- 2.ด้านกายภาพบำบัด
- 3.ด้านสังคมสงเคราะห์
- 4.ด้านนันทนาการ
- 5.ด้านศาสนา
- 6.ด้านอาชีพะบำบัด
- 7.ด้านฌาปนกิจ

3.3 ดำเนินการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมขอบเขตเนื้อหาของการวิจัยและนำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาเสนอแนะ

3.4 นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้วไปหาคุณภาพด้วยการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ โดยนำเครื่องมือฉบับร่างให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบซึ่งผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการวิจัย ด้านภาษา และมีประสบการณ์ จำนวน 3 ท่านดังนี้

1.ผศ.ดร.พัฒนพันธ์ เขตต์กัน อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

2.ดร.จิรัฏฐ์ สันติวงษ์สกุล อาจารย์พิเศษหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

3.ดร.โชติ บดีรัฐ อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

3.5 นำแบบสอบถามไปหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

3.5.1 เครื่องมือที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วมีการให้เกณฑ์การพิจารณาคะแนนแต่ละข้อคำถาม ดังนี้

- + 1 หมายถึงแน่ใจข้อคำถามสอดคล้องกับเนื้อหา
- 0 หมายถึงไม่แน่ใจข้อคำถามสอดคล้องกับเนื้อหา
- 1 หมายถึงแน่ใจข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหา

3.6 นำแบบสอบถามที่ได้รับจากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง IOC (Item Objective Congruence) คัดเลือกข้อที่มีค่าเฉลี่ย 0.50 – 1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามมาทำการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและเสนออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้งหนึ่ง ผู้วิจัยได้ดำเนินการหาค่า IOC ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.92

3.7 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้ (try out) กับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสามง่าม อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น(reliability)ของแบบสอบถาม(พวงรัตน์ ทวีรัตน์ ,2540,หน้า 125 -126)การศึกษาความคาดหวังของผู้สูงอายุในการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชราภายใต้การกำกับดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงดิน อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร โดยใช้สูตรหาค่าความเที่ยงแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา(Alpha – Coefficient) ของครอนบร็อค (Cronbrach) เท่ากับ 0.92

3.8 นำผลที่ได้มาพิจารณาปรับปรุงและจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ตามความเห็นชอบของอาจารย์ผู้ควบคุมการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์แล้วจัดพิมพ์ จำนวน 223 ชุด สำหรับสอบถามข้อมูลผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงดิน นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4.การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามตามกระบวนการต่าง ๆ ดังนี้

1.ขอหนังสือรับรองและแนะนำตัวผู้วิจัยจากสำนักงานประสานจัดการบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ถึงองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงดิน อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.จัดเตรียมแบบสอบถามให้เพียงพอกับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3. ทำการจัดส่งแบบสอบถามและจัดเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองทั้งหมด จำนวน 223 ชุด

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของการตอบคำถาม

5. นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบแล้วไปวิเคราะห์ข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมดมาลงรหัสข้อมูลในแบบบันทึกและโปรแกรมวิเคราะห์ประมวลผลข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยการวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และสถิติอนุมานหรือสถิติเชิงอ้างอิง (Inferential Statistics) รวมถึงโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

(1) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ตัวแปรอิสระ ด้านลักษณะส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ลักษณะการอยู่อาศัย อาชีพ รายได้ โดยผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) นำมาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ (Percentage)

(2) วิเคราะห์ระดับความคาดหวังของกลุ่มตัวอย่าง เมื่อมีการจัดตั้งสถานสงเคราะห์แล้ว จะให้บริการตามที่คาดหวังไว้ ทั้งหมด 7 ด้าน โดยผู้วิจัยได้ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) นำมาแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ (Percentage) หาค่าเฉลี่ย (Mean) และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้การคำนวณด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติต่างๆ ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) คำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538:73)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมความคาดหวังทั้งหมดในกลุ่ม

N แทนจำนวนผู้สูงอายุในกลุ่มตัวอย่าง

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) คำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538:73)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนความต้องการประสิทธิภาพในกลุ่ม
 $\sum x^2$ แทน ผลรวมของความต้องการแต่ละตัวยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนผู้สูงอายุในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่

2.1 ค่าสถิติทดสอบ t - test

2.2 ค่าสถิติทดสอบ F - test